Kimeta Buševac

25.08.2026. 11:47
Pogledano: 551 puta

# Sintaksa, nezavisnosložene rečenice – isključne rečenice

Kroz analizu nezavisnosloženih isključnih rečenica učenici uče kako se izrečena misao može dopuniti ili ograničiti na nenasilan način.

**Tags**

Učenje jezika

**Organizacijski oblik nastave**

Predmetna nastava 8. razred

**Vrsta nastavnog procesa**

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

**Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva**

Aktivnosti sa učenicima

**Trajanje**

45 minuta

**Oblasti**

Jezičko-komunikacijsko područje

**Predmet**

BHS jezik i književnost

**Ključne kompetencije**

Kompetencija pismenosti

**Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja**

**Cilj:** Osposobiti učenike da prepoznaju, razumiju i pravilno upotrebljavaju nezavisnosložene isključne rečenice u govoru i pisanju, te razvijaju kulturu dijaloga, argumentovanog neslaganja i nenasilne komunikacije.

**Ishodi učenja i poučavanja:**

Učenik/ca će moći:

- da analizira nezavisnosložene isključne rečenice;
- razlikuje nezavisnosložene isključne rečenice od suprotnih rečeničnih odnosa;
- primjenjuje veznike karakteristične za isključne rečenice u govoru i pisanju;
- oblikuje rečenice kojima izražava neslaganje na nenasilan i uvažavajući način.

**Detaljan opis realizacije**

## Aktivnost 1

Nastavnica zapisuje na tabli rečenicu: *Prijedlog je dobar, samo ga treba malo doraditi.*
Pitanja za učenike:

- Koliko ova rečenica ima dijelova?
- Kakav odnos postoji između njih?
- Zaključak: drugi dio ograničava ono što je rečeno u prvom.

Najava nastavne jedinice – Isključne rečenice
Poluprogramirani zadaci. Objasniti!
Napomena: Kod poluprogramirane nastave učenici postepeno dolaze do pravila kroz niz vođenih pitanja (uočavanje  zaključivanje  definicija), umjesto da nastavnik odmah iznese definiciju.

## Aktivnost 2

Učenici dobiju listić: rješavaju zadatke, uočavaju, povezuju, zaključuju, formulišu definiciju, primjenjuju, dopunjavaju, sastavljaju.

**Uočavanje jezičke pojave (poluprogramirani zadaci)**
Zadaci:

- Podvuci riječ koja povezuje dijelove rečenice (klauze);
- Odredi odnos između dijelova rečenice (klauza).

Učenici zaključuju: drugi dio ograničava ili djelomično isključuje prvi.

**Formulacija pravila (uz pomoć nastavnika učenici formulišu definiciju)**

- Nezavisnosložene isključne rečenice sastoje se od dvije nezavisne klauze, pri čemu druga ograničava ili djelomično isključuje ono što je rečeno u prvoj. Povazuju se prilozima u ulozi veznika: samo, jedino, tek, tek što.

**Primjena (dopuni, sastavi)**

- Dopuni rečenice, sastavi jednu nezavisnosloženu isključnu rečenicu o razgovoru među drugovima (ili) zajedničkom rješavanju problema.

## Aktivnost 3

Kratko ponavljanje:
Šta su nezavisnosložene isključne rečenice?
Koje riječi ih najčešće povezuju?
Učenici navode vlastite primjere!

**Potrebni resursi**
Tekstovi – rečenice, radni listovi (moguće koristiti, osim tekstualnih, digitalne i didaktičke materijale).

**Praćenje i procjenjivanje**
/

**Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja**
/

**Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme**
/

**Metode i tehnike**

Metoda razgovora

**Collections**

Priprema za čas - Osnovna škola

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas